

Діло

виходить щоденно передполуднем

**РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**
Львів, Ринок 10, II. пош.
Конто почт. шл. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Гол. Редактор приймає
від 1—2 год. передпол.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в крію 4/20 зл.
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол., Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 зл., Німеччині 750
зм., Швейцарії 5 шв. фр.,
Чехословаччині 30 ч. зл., Руму-
нії 180 лей, Болгарії 750
зл., Австрії 750 зл. Зміна
адреси 1 зол.

**В справі оголо-
шень звертатися
до Адміністрації.**

ЦІНА
ОДНОГО ПРИМІРНИКА
17 сот.

На шляху до видужання.

В останніх роках наше громадянство перетворило важку крізу, скопуючись на дно розстрою і потопуючи в мутних хвилях байдужності. Приглядаючись розбитому й розпороченому політичному життю, економічній кволодності і культурно-запущеності — просто як збирав за найблизчу булущину. Якась зморза налягла на нашу збірну душу, який кошмарний сон окутав нас своїми чорними крилами. Безпросвітність! — це одно слово характеризує суть нашого громадського життя. А серед цієї безпросвітності, серед животіння з дня на день — не на основі реальної оцінки фактів, але на-пів горячкових вигуків чи вчинків, — тільки тут і там блищали блудні вогники сяких-таких громадянських починів. До таких додатних починів слід зарахувати кооперативну діяльність, боротьбу за рідну школу, деяке піднесення темпа освітньої діяльності.

В політичній діяльності початково наступив повний розстрій, а опісля майже цинтарний застій. Дроблення сил, розвал партій, розклад навіть нечисленної парламентарної репрезентації відбувався рухом нерівномірно-прискореним. На нинішній політичній думки вибували неперетримані буряни і вирости густі чагарники.

Щож довело до такого спожиття гідного положення?

Ріжні люди ріжно про те думають. Та загальною набрався права горожанства погляд, що причиною того всього є ніщо інше, тільки особисті амбіції, особиста врожечка, спори, інтриги, відкопи і т. н. А оскільки всіх цих семи ми скільки раз головним гриком, гриздом шершенів, кузницею всього лиха є Львів. Так між іншим дивиться на справу перемиської „Української Голос“, тим самим відзеркалюючи настрої пересічного обивателя. Очевидно, така думка про причини занепаду зароджується тільки в примітивних інтелектах, тільки у людей, що зникають в своїх міркуваннях йти або навмання, або по лінії найменшого опору. Причини нашого занепаду, розстрою, обезсилення є далеко глибокі, не зльокалізовані у Львові, але розсіянні по всій нашій національній території.

Є це суспільна недуга, повсюдна пошесть, виповнена часто незалежними від нас обставинами і умовами, зашита цілому нашому організму. Аналогічні недуги і кризи переходили й переходять усі, яких розторошала війна, які принесли великі жертви у великих дужинах і легли на побовищі, не оскаржуючи намічених користей, не залишаючи своїх мрій й ідеалів. Німеччина, Австрія, Мадарія, Росія, Болгарія, Україна — чи не переходили всі ці важкі потрясення, чи не й сьогодні не лється кров в обкладеній псевдообидниками Болгарії. А ми, західні Українці, ту глибоку трігедію переходили подвійно, як частини двох великих держав, з яких одна зникла з карти Європи, а друга увійшла в добу великої революції — і як нерозв'язана частина великої нації, що серед всорбляючої пожежі про-бувала до деоужаного життя.

Крім того наша територія була тереном безпосередніх воєнних змагань і то в двох фазат, змагань світових велиттів і опісля боротьби зі сусідами. А у висліді програна і то програна, розкладана на рати. В першій добі програна мілітарна, не безпосередня, не на полі бою, а посередня, загиби армії; в другій добі дипломатична, теж не безпосередня, а за посередництва високих автанських опікунів. Саме тоді, коли інші народи вже мали час очунатися, приходити до сил, набирати віддиху після поразки, ми з одної фази програної входили в другу. А наслідок: розбиття, розвал, розстрій, занепад, ще збільшений безпосереднім натиском і ходами та підкопами тих чи інших переможців, взаємне недовіра, пошуканка за винуватцями, цинтарні іпурис. Розуміється, після удару, всі лиха в першу чергу вилилися на націю, на національну життєву діяльність, на національну територію, на національну партію, яка на той час не мала змоги у своїх руках.

А тепер, коли збудило справжнє життя, перспективи і зі збудилося, вистригалося передметовості будемо оцінювати національну катастрофу; коли мати мемо на увазі наш соціальний недорозвиток, економічну нужду, відсутність могутніх прихильників

— то мусимо признати, що цю глибоку крізу ми переходимо доволі гладко, нормально, що в мутних бурунах розторошуючих припливів і відпливів ми зберегли національну честь і гідність, що наш моральний капітал не тільки ненарушений, але може й збагачений.

Наша катастрофа є без сумніву більша і глибша, як усіх тих, що теж понесли поразку у висліді війни.

А однак в нас, коли говорити про внутрішнє життя, не гуляв ніх, не падали трупи, не сиріпили шибеничі-гилляки, як у Мадарщині, або ще й тепер в Болгарії. В нас не було такого осоружного самозатвердження єдності нації, як нпр. в Надренії, де 30 послів, представників народу пішло на службу ворога і заволоділо за відірванням німецької провінції від матірнього ґрунту. Факти відступства від національних ідеалів були у нас дуже спорадичні і немарканти. Нації маси і навіть ті провідники, на яких нас стави, в голоді і холоді, в тюрмах і таборах з честю відержали на зайнятих позиціях і не відійшли з них до кінця свого дня. Не лише не відійшли, хоч вдали їх душі сумнівів, хоч не раз байдужили, хоч попадали в безсилля, хоч заскленювалися в сорбі, але вклавляють новий приплив життєвих і життєдайних сил. Зникає недовіра, розсіваються сумніви, уступає безсилля, родиться воля до життя.

Крім політичної кризи навістила нас ще важка голодова катастрофа і все такі спільні оживлення громадянського життя. В масах зростає конечність організації, у верхах потреба консолідації національних сил. Пос. Павло Васильчук заповідає в польській соймі зв'язання національного фронту, сен. Черкавський нахликує до об'єднання сил, виступивши в розгрібі кризи посли вертають до клубу, в пресі і громадянстві все частіше лунають однакові голоси негайно приступити до з'єднання і зєднання розрознених сил, громадські діячі продумують над формою і змістом того об'єднання. Ми є в стадії реконвалесценції після важкої неуги, находимося на шляху до видужання. Чим скорше це станеться, чим скорше приступимо до виконуваних нормальних життєвих функцій, тим краще.

„На знищення Русі“.

Промова посла Павла Васильчука, виголошена в польському соймі 23. квітня ц. р. при генеральній бюджетовій дискусії.

(Покінчення.)

Мушу ясно ствердити, що акцію підмоги на весни засили безумовно переведено тенденційно і без участі суспільного українського елементу, дарма, що відповідні українські організації, як „Сільський Господар“ та інші, зголосились до цієї акції і бажали бути в ній діяльними. А пекуча справа відбудови? Прошу панів, від довшого часу про неї в соймі не було й чутки. Що зроби у цьому напрямку? Уряд буде для урядовців домиком — і це називається відбудова краю. Уряд буде касарні і подекуди будинки для урядовців, а відтак в'язниця. Це називається державна відбудова. Теперішній бюджет призначас на неї та на повсюдну руїну неповних 20 мільонів. А на мою інтерпретацію п. міністер публичних робіт відповів, що є ще 600.000 домиків незабудованих. А коли я далі питався, як розкладаються ці воєнні шкоди по дільницях, то що-

їно тоді зрозумів я, чому сойм і уряд покинули питання відбудови. Виявляється, що знищені будинки над Бзурою, Равакою і в інших частинах, тут у середині Польщі відбудовано вже від 75 до 100 процент. (Голос: Неконче). За те над Стоходом, у володавським, холмським повіті та інших частинах.

українській території не відбудовано

навіть у 25 процент. (П. Міхалек перебиває). Про те, що кого болить, про це він і балакає. Стас очевидним, що уряд ставиться до відбудови українського населення не лише байдуже, але навіть вороже, а за ним і більшість цієї палати; коли треба зтерти слід війни на українських землях, тоді на це нема грошей. Спершу треба відбудувати польські землі, а згодом, коли це зроблено — про решту не варто й згадувати. Так ставилась

до цієї справи більшість комісії. За наших вісесом оживав тільки один польський голос, ось-так собі, для доброго вражіння. Мусимо пригадати вам, панове, що уряд має супроти нас

міжнародні зобов'язання

і має зобов'язок направити всю руїну. Коли в законній політичній згадується незаконно відбудову Франції, необхідність забезпечення плану Дожа, то слід мати також на увазі, що такі самі зобов'язання має Польща супроти нас. Бо Польща і польський уряд зобов'язалися поводитись з нами так само як з рештою населення і зобов'язалися піддержувати наші землі і як слід господарити на них. А саме в цій політиці вповні знехтовано відбудову, уряд і сльаєм не нитакне на голод, а населення вже примирас з голодом, діти пухнуть і треба було нам самим уже звернутися з покликом до всього цивілізованого світа з проханням підмоги. Так само кілька літ тому наші брати голодували на сході. Та в цьому всьому видко господарську екстермінацію українських земель, з метою політичною та національною, для знищення Русі. (П. Платошський: Треба ставити столца, а не палати їх, тоді не буде голоду).

У політиці, про бюджеті, засідали так є, що урядові пригадують усі його грихи за весь рік. Треба би багато часу, щоб перерахувати всі. Я обмежуся тільки на тім, що вважаю, як у політиці не прийшло ніяке поліпшення. Комітету для сповз національних та кресових меншостей, оснований при Раді Міністрів не можемо ніяким робом уважати поступом у напрямку розв'язки українського та білоруського питання, а то тому, що уряд і керівні чинники роблять одну основну помилку. Помилка в тім, що в т. зв. кресовій справі не хотять бачити територіальну справу української та білоруської, яка виходить далеко поза межі Польщі. Нас як територіальну меншість називають меншістю хіба по невпорозумінню, тому, що на своїх землях ми є більшістю, і як ми вже не раз зазначали, не зречемося того, що на цих землях ми є господарями. Життя показало, що найсильніша екстермінаційна політика якогонебудь уряду

не в силі нас денаціоналізувати

— ми мали вже царські уряди, які нас не зрусифікували, — тепер маємо польські, які нас також не спольонізують. Це повинно би бути доказом для уряду і для нас, мої панове, щоб на українську та білоруську справу глядіти трохи з іншого становища. П. Тугут нічого не віді своєму присутності в уряді. Ми не відріжнємо його від інших, тому, що він, як весь уряд боронить національній асиміляційній територіальній уніфікації і єдина ріжниця між ним і іншими хіба в тім, що п. Тугут, маючи старий демократичний дилдьям, трохи пожовклий, прикривається ним перед чужиною. Та тепер уже пора припинити це

належання очей публичної опінії за кордоном, яка стежить за подіями в Польщі. Тепер маємо до з-

СПОГАДИ

ЄВГЕНА ЧИКАЛЕНКА

вже в розпродажі. Набувати можна по ціні 3.50 зол., з пересилкою 4 зол. в Адміністрації „Діло“ або в Книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка. Книгарня відповідний рабат.

На допомогу „Голодному Селу“.

ВИКАЗ 7-й

Вн. Жертвodawців, які злонили на допомогу „Голодному Селу“ в золотих в місяці квітні 1925.

Вн. пр. Теодор Голічук Перемишль 30, збірка 6.50, о. Елстахій Качмарський 10, збірка в черні 10, на листу ч. 2. Микола Мельник Львів 10, л-р Іван Волошин 10, на листу ч. 56. Школа народна ім. І. Франка на Клепальні — збірка в школі і під церковю 28.85, Зофія Тисоничева Клепальня 5, червон. оо. Василья у Львові 50, Броніслава Старенький 15, на листу ч. 27. Балкит М. Балчук 7, І. Данчук 5, І. Парлишак 5, В. Яремчук 2, С. Глова 3, С. ринюк 2, П. Чорний 5, Ст. Синяк 1, Мих. Рибонський 2, Роман Лаврук 2, Іван Біхобран 2, Волод. Карпінський 2, А. Пушій 1, Бойчук 1, Лотонський 3, Фр. Павлішин 2, М. Валко 10, — разом 53, Микола Левицький Палюкомля 10, Роман Шона Вавшала 15, Михайлина Ортиска Залюк 15, Теофіл Татарський Свд. Нимша 20, Прокіп Мосович Коломиця 20, о. Орест Калужинський Іздебки 30, Львів, для 30. квітня 1925.

ВИКАЗ 8-й.

С. Мазурок Велюнь 5, Лотонський Адам Львів 5, о. Теодор Савойка Березів 20, на листу ч. 26. Торговельна Школа Тва „Пресвіта“ в т. Д. Корень 6, д-р Чабанський 10, А. Павлишинський 5, А. Березівський 5, І. Леховська 2, — разом 28, Іван Огоночський Львів 23, Роман Солюський 20, Володимир Лоросенко 10, на листу ч. 54. Хлопча школа 5-кл. ім. Т. Шевченка УПТ. Львів, в т. ученики 405, Стеф. Кашинкевичев 1, М. Попонпер 140, Іванна Скопикова 4, Іван Вальчик 2, — 2245, Андрій Кусик Львів 10, л-р Альфред Голічук 40, о. Грегор Грушкевич Смілина 10, Іванна Колубур Смілина 5, — разом 15, на листу ч. 32, а то: „Достала“ Львів 25, Ів. Л. Савойка 8, Онуфрій Давидковський 6, Марко Метай-Мітальський 1 долар.

По день 30. квітня включно зложено: 2424.85 зл., 22 долари і 755 нов. чеськ. Бранік 6, Діцкіна 430, Родініна 430, Ніколішин 420, Метельська 420, Білик 620, Чорний 620, Мартин 520, Мих. Вальчик 7, Ст. Радко 6, Янішин 630, Брай 430, Табор 520, Паламуд 4, Петручівна 620, Бедріло 4, Мельнік 370, Кушнірська 370, Дулемба 350, Діквіна 370, Сіак 370, Годованська 370, Вігніна 370, Левинська 350, Козікевич 350, Прошайдіна 350, Троянська 350, Котиківна 370, Балотина 350, Чоловська 320, Карабіна 320, Рожновський 320, Мельничка 3, Андрейчин 270, Немкіна 270, Воїнська 270, Кушнік 250, — Разом зложено персоналі „Дістра“ зол. 482.90. — По день 1. травня п. р. включно зложено: 3.847.95 зол., 22 долари і 755 нових чеських.

ОПОВІСТКИ.

Український театр під дирекцію Ів. Когутяка. Поміщення — Сала „Сокола“. Четвер 7. V. „Тригла гімн“. Субота 9. V. „Мірале Ефрос“. Неділя 10. V. „Чоночорні“. Вікторок 12. V. „Чесна Зуляна“. Серед 13. V. „Воскресіння“. Четвер 14. V. „По що тирса шевеліла“. Субота 16. V. „Хата за селом“. Неділя 17. V. „Ой не ходи Грицю“.

Уколенський Наддніпрянський театр О. Митинич. Чортків. Сала „Востістоль“.

Вікторок 5. V. „Шлянка Аза“ (песа Старицького). Серед 6. V. „Резіор з Петербурга“. Четвер 7. V. „Майська ніч“. 1872 6-2

ВІДОМЛЕННЯ

Від дня 6. п. р. міа л-р. Франца Моммича, відкрито на ново по кошти перері елегантий даянці в салі театру „Багата“ (Львів, Рейтан). Улюблена пара танцюристів Маріо і Ральф, як також музикант Сам-Сальма пролонговали. Нові, світової слави танцюристи прибувають незабаром. Першою паркою капели Jazz-Band. Початок о 10-й веч. Нова дирекція знайомить Лотонський П. Т. Гостям елегантий фамілію забаву, ручуючи, що однією злюблю точною елегантий світа ставиться від мін даянці в салі театру „Багата“, 1915

На будову Н. Дому на Личанов зложили горожане той даянці по 2 долари. Вн. П. Бунин, М. Галчак, Т. Голік, І. Герасимович, І. Делінек, В. Дорошенко до В. Кульчицький, Д. Кучук, П. Корай, Ст. Кезик, о. А. Кафтанов, д-р Лес. Кульчицький, Т. Луцківський, Е. Мурин, М. Мятчан, В. Монгольський, К. Лихостер, К. Платінік, О. Селів, Докучаев Шелюк, К. Чичка, М. Чичка, Б. Ян, М. Янович, М. Клименко, А. Іванович, л-д. І. Громишський 10 долари. Свін Батько 1 дол. і 1 зл. Гов. Пресвіта 3 зл. (на свеченні). — Виділа Чатаалі. 1-1

Уповава пром. української гімназії з правом прилюдності в Золочеві. Вступні іспити до І. кл. відбудуться для 21. червня 1925 о год. 9. рзко. Зголошуватися належить до дня 26. VI. включно в канцелярії дирекції. Вступні іспити до II, III, IV, і V. кл. відбудуться для 29. і 30. червня. Зголошуватися належить до 26. VI. Висли до І, II, III, IV, і V. кл. відбудуться 29. 30. червня і 5. липня 1925. Управитель о. М. Халасовський. 1912 1-3

Товариський збл. Товариш, що в 1910 склали іспит златости в українській гімназії в Колагні, будуть заслани вийти полати свої адреси д-ру Ів. Турчакському, адокатові в Коломиці луд. Крайшеского ч. 29 в піль міа буття ІС-літнього товариського збл. з даянч 4. І. С. липня п. р. в Коломиці. Це тим більша бажане, що з огляду на оєні події в 1920 о. не міг відбутися в ті часі нормальний 10-літній товариський збл. За комітет: Л-в. Ів. Турчакський, З. Крайшеский. 1914 1-3

Грибні оголошення.

Конспієнт прийме легально златок Черлунтакевич в Скалі. 1900 1-3

З ОБШАРУ 200-моргового чоночорні І. класи, положеного 10 км. від Теребовлі, засіяного житом і пшеницею буряки продається кожду кількість на дуже догідні успіях і по констувій ціні. Інформаций уділе адюрат д-р Бранік у Львові, вул. Бранієвська 15. 1913 1-1

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакції на відплату.

Нотаріальний субститут

приймає посаду з дня 1. червня п. р. Зголошення з поданням умови в Редакції. 1903 1-1

ПІДЛЮТЕ

Лічне заведення купелів і кліматична місцевість в долинянських Карпатах над Лімницю. 700 метрів понад урівень моря положене. На місці мінеральні джерела високої лічничої вартості. Гарячі купелі сіркової води мінеральної спеціально в недухах ревматизму. Соняшні купелі — теніс — кругольна, купіль в Лімниці. На місці добірна реставрація під управою фахового кухаря. Лікарська опіка в заведенню купелів в часі сезону. Прогулянки в гори вузькоторовою залізницею. Ярська кухня до диспозиції літників.

Станція залізнична Бровнів на лінії Стрий-Станиславів. відтак вузькоторова залізниця на місце до підлютего. Сезон купелів від 15. травня п. р. — Цині умірковані. — Зголошення на адресу: Дирекція заведення купелів в Підлюті, почта Перегірська.

ки членом культурно-освітнього товариства для робітників „Воля“. А це хіба ле є ніякою промислюю. За те не може судити ніякий суд. Бо жаж могла бути мова про кохування у товаристві, де працювали наші священики?

Далі оборонці апелює до лави суду присяжних, щоб вони не тільки глибоко застановилися над тим, чи відповідні на поставлені питання „так“ чи „ні“, що є справою розуму, але щоб далі-ко біляше звернули увагу на свою совість. Перех ними на лаві обвинувачених дві інтелектуальні людини, що впади же-ттюю промислю, дві людини, що свого часу наставляли свої гуду та ризикували своїм життям для оборони Польщі, будучи в армії Петлюри. Справедливості не лже-сентименту, але не знає і неправди. Справедливості лже-сентименту, але не знає і неправди. Добудьте й знайте та дайте їй змогу за-тримуватися, дайте їй змогу зробити легким ваше сумління.

Обор. д-р Лав Ганкевич: Перед айною в тій салі не бувало розмов за § 58. Такі розмови завелися шойно по війні. Шойно по війні переповнилася та салі такими процесами. Вони є винятком повсякденної часті, вони є неспітком важкої, агітуючої, повсякденної, — дехто каже — „миро-вої“ атмосфери. Коли я борюся свого клієнта, то мене огортає тріаота. Ця тріаота дає мені мене і пинголомшус в момент, коли собі засую, що йому загрозжує кара смерті! Цеж не жарт! У таких звичинах я боюся, мене огортає страх, бо ануж мій сили заведуть, ануж я його не обо-родю, ануж мій сили не дорівнують мій добрій волі.

Панове, § 25 кариного Закону наказує, що під загрозою найгострішої кари не можна досудуватися агентами-провока-торами на те, щоб доказати йому обвинуваченому. Це передбачив закон. Закон осуду провокацію, закон став в обороні справедливості. Подумайте панове, яке це страждання, яке це неспітання, яке це тяжке та яке підле провокувати когось на каригідні вчинки для того, щоб його потім загалати в тюрму, щоб його копровадити під шибеницю, на смерть. Тут недалеко була розправа проти якоїсь пані Стахурської. На ній злізав комісар поліції, що не маючи змоги провирити чи Стахурська на-правду має в себе дім розпуту, він че-сав до той Стахурської поспитувати, за-галати її гроші за те, щоб вона своєю даянкою обтяжила ту першу! Ви дума-єте, що тоді хтось у суді заперечував проти такої незаконної поведінки комісара, чи думаєте, що впадо боляй одно слово осуду на такий вчинок? Ні! Ніхто слова не писку! Та це страшно, неж неспітання, неж протязаконне і неспітання!

І от саме жертвою той провокації впа-в Скаліш. Зажидують йому, що він ширин комуністичної відозви. Пан прокуратор похилив шийний ряд сидіти і ні один з них не знімав на некористі Скаліша. Ні один не сказав, що це були комуністичні відозви — ті, що їх дав новобранням Скаліш. Перейб розправи не виказав, що були це відозви української студентської Ради в справі університету, в справі грошей та збірок на той університет. Ші відозви були навіть протикомуністичні, бо в них вказало говорилось про те, що українська комуністична молода азімача товариський фронт в університетській справі та аступила на польській високій школі. У відозвах явля і патковані та гостро осуджували цей вчинок комуністів. Обвинувачений дав новобранням ще й книжочку „Павуки та мухи“ В. Либиха. Брошура не стара, дуже стара сперд кімдесяти літ. Вона легально розходилася в даяній Австрії та Німеччині, а й тепер вже в польській республіці деякі газети її передрукують, як ось не зробила в останній першотравневому числі „Воля Народна“. Ніхто того передруку не конфі-скує, ні не потягає за нього нікого до відповідальності, бож це річ дозволена. Добре, казав пан прокуратор, відозви мали бути університетські, але чому обвинувачений роздавав їх саме новобранням? Зовсім зрозуміло! Новобранці, будучи у Скаліш, зараз не розвідалися до війська, вони ще були в себе дома, у своїх та товаришів, що до війська не їхали, і саме для них були ці відозви призначені.

Але ось знімали відозву і то комуністичну в поміжничку Скаліша. Пригиза-ність цієї відозви. Це значайна першотрав-нева відозва в роді тих, яких відозви на-писав у своїй юності Лашинський, в роді тих, які складали тисясями теперішній мі-ністер освіти д-р Ст. Грабось, кожд був соціалістом. Відозва сама собою не ціка-ла, у ній виступав невідомий автор не тільки проти польської буржуазії але й проти української. Дісталось там Петру-шевичеві та його прихильникам за їхню шкідливу для пролетаріату політику. На сякому кінці відозви є оцінка „най жис-востісної соціалістична республіка“.

А в мене ось на руках відозва польської соціалістичної партії з нагоди 1. травня. Вона теж кімдесять законом: „най жис-востісна соціалістична республіка“!

Та най буде! Знявши у Скаліша відоз-ву. Деж він її дав? А ось тут злізав сидок Феніошин, що був сидком як у Станиславові на даянці відозви роз-давав усім жис-вості робітникам. Для такої відозви Скалішова дав і Феніошинові. Феніошин її прочитав і кажу, а Скаліш сказав до кіншні та й забув про неї йду-чи до дому, шойно вдома її витягнув і сковав до шувари. Там її і нашла по-ліція. Чи це є те ширення „антратових“ відозви, чи це є те небезпечна робота, що має відозвати „кресні“ від Польщі? Вже з того бачимо, що Скалішова ніякої про-мислю не доказано, не доказано йому ні промислю з § 58, ні з 59, ні з 65.

Оборона прокинувала багато сидків але трибуналу допустив тільки тихох а то Чо-рненького, Феніошина і шефа станиславсь-кого дефензики надлави. Віслоцького. Оба лешні знімали на користь обвинувачених. Шож злізав надарам. Віслоцький? Невже він обтяжує їх? Ні! Та він сказав тут одну дуже гарну річ. Він сказав, що ко-мунізм не „шуй“, по нашому думка. Він дуже розумно сказав.

Нехай! нехай буде, що обвинувачені комуністи! Алеж тут недалеко сказав на одній розправі п. прокуратор Лявасєв та-ке: „Польський суд не може судити ніко-го за те, що він є комуністом. Польський суд судить тільки за злочини, за вчинки, яких допустився комуніст, а які загрозю-ють державному устрою республіки“. Пан прокуратор отже став на тому ста-новіщі, що назр. Віслоцький. Так, за думку, навіть комуністичну не судити людини ні-який суд. Шобі засудити на це, тобто вчинки, треба злочини. Чи в даному ви-падку такі є? Ні, їх нема, їх не виказав ні перейб розправи ні сидства.

Панове, судді присяжні, параграф 104 конституції молоді польської республі-ки каже, що кожний громадянин має право висловлювати своїм свої думки, кожний громадянин користуватися сво-бодою совісті і волі, і за це не сміє його ніхто ні карати ні потягати до відповідаль-ності. Панове, бороніть найбільшого скабу вашої республіки, бороніть її за-конів. Ваша республіка молода, ще мо-лодша і її закони, віра них треба ходити як біля малих дітей. Найм снімен зне-леге. Без закону не може бути злочину, не може бути тиж самим і засуду. Ніде ніколи на світі не було такого випадку, щоб суд карав за те, що десь колись зложив шойно статиста, а що ще не ста-лось. Так справа мється зі Скалішом. Він нікого каригідного не допустився, ні-чого не зробив, а його судити! За що? Хіба за те, що колись буде зроблене!

Та він той молодий чоловік, що бачив трагічне людство на далеких горах Ка-осу, що загядав смерті в вічі над Півною, він той ідеаліст, що переживав ту велику трагідию, він той принципіальний противник всякого насильства, всякої диктатури, він, що брідиться такими ідеями, які поши-рюють вісторию багнетів, хіба він міг займатися ширенням тих ідей? Ні це не-можливе! Хто чув те, що він тут так спокійно а так глибоко трагічно розмазу-вав, цей вте ніколи не повірять. Не пові-рив у те і пан прокуратор, якому сумління наказувало підкреслити вам, що в даній справі рішати нашко. Панове судді прис-яжні, бережіть закони молоді республі-ки, бережіть їх, бо вони запорукою бу-дучини вашої держави. Бережіть і ре-спубліку та її честь! І знайте, що той, якого судите, був одним з тих, що разом з вами боронили своїми грудьми Вар-шаву.

Пятий день розправи.

Радик Ангелєвський, провідник три-буналу складає резюме та дає правні по-чепки суддям присяжним. Резюме було дуже безсторонне та незначайно річе-ве. Радик Ангелєвський, опираючися на висіди розправи, підкреслив, що проти обвину-вачених розправа нічого обтяжуючого не виказала. Весь акт обвинувачення спирається виключно на зізнавчих сидка Савободина, що знімав інакше в сид-стві а інакше на розправі. Через те його зізнавчих були неспітні.

Потім узялись судді присяжні на на-раду, яка не тривала довго. На однави-ність питав відповіли одностовно „ні“. На дванадцять було сім голосів „ні“ а піль голосів „так“. Супроти шого лави суддів присяжних відкинула запис про алодич з § 58 (головна зрада) відносно обидвох обвинувачених. На тринадцять питання (злочин з § 65 ч. 2), що відно-силось тільки до обо. Скаліша судді при-сяжні відповіли 11-ти голосами так проти одного „ні“.

Тонбула з огляду на те обвинуваче-ного Ірайніського звільнив від вчині і кари а обо. Скаліша засудив на 10 мі-сяців тюрми. Супроти шого, що йому враховано сидчу тюрму, яка перейшла вже 0 місяців, обо. Скаліша випущено на волю разом із Крайшеским. Оборона відса зажалення незначности та відкид від ним ру кари.